

Flickor i Konflikt är en presentation som tagits fram av Svenska FN-förbundets till Aktion FN inför kvinnodagen 2018, för lärare och elever på FN-skolor.

Talmanuset innehåller även några diskussionsfrågor. Om ni tar upp diskussionsfrågorna krävs en lektion i anspråk. Föreläsningen finns även i form av en utställning med bilder och kortare texter på sex affischer som har skickats till alla FN-skolor.

Presentationens områden och diskussionsfrågor med *faktastöd till läraren i kursiv.*

Flickor i konflikt

Diskussionsfråga: Påverkar konflikter flickor annorlunda än pojkar? Varför då?

Agenda 2030 (ingen diskussionsfråga)

Sexuellt våld ökar i konflikt

Diskussionsfråga: Ofta sker ingen ansvarsutkrävning så som utredningar och rättegång efter våldtäkter, i synnerhet i konflikter. Varför är det så tror ni?

I konflikter försvåras arbetet i domstolar och andra institutioner som arbetar med dessa frågor. Till exempel kan korruptionen förvärras eller så slutar de kanske att fungera över huvud taget. Ofta vill inte poliser utreda våldtäkter eller så tror de inte på berättelserna, men ett av de största problemen är att denna typ av övergrepp är så tabubelagt att de utsatta inte vill eller vågar berätta .

Flickor som barnsoldater

Diskussionsfråga: Ibland glöms flickorna bort när FN och enskilda länder försöker lösa upp väpnade grupper och befria barnsoldater. Varför tror ni att det är så?

De ses inte som kombattanter i traditionell mening eftersom de ofta inte är beväpnade, men de är fortfarande i minst lika stort behov av stöd. Ibland släpps de inte fria under förvärdningen att de är fruar till soldaterna.

Kvinnor som Fredsbyggare

Diskussionsfråga: Varför ska kvinnor inkluderas i fredsarbetet?

Fred måste skapas tillsammans med dem det berör, precis som att några få västländer inte

själva kan bestämma hur fred kan skapas på andra sidan jordklotet så kan en hållbar fred inte skapas utan att ta hänsyn till alla som berörs – både kvinnor och män. Det är också viktigt att kvinnor får vara med på riktigt och göra sin röst hörd, att det inte bara är fruar eller flickvänner till männen i fredsprocesserna eller kvinnor som inte kan något om frågan som får vara med för att det ska se jämställt ut på ytan.

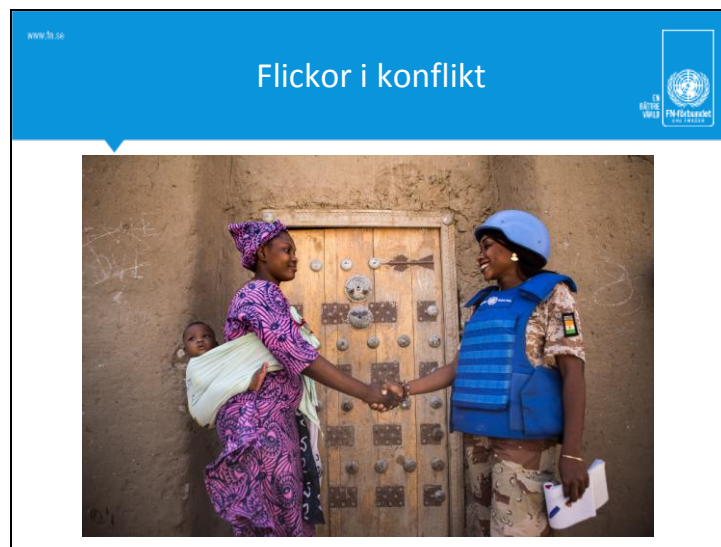
Barnäktenskap ökar i konflikt (ingen diskussionsfråga)

SRHR (sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter) i konflikt (ingen diskussionsfråga)

FN:s befolkningsfond UNFPA (ingen diskussionsfråga)

Engagera dig! (ingen diskussionsfråga)

Bild 2

För kvinnor och flickor medför konflikter ökad risk för oönskad graviditet, sexuellt och könsbaserat våld, barnnäktenskap, sexuell exploatering och trafficking. I konflikter med folkmord, krigsbrott och brott mot mänskligheten är flickor än mer utsatta, i synnerhet om de tillhör en etnisk, religiös eller nationell minoritet.

Barnnäktenskap och sexuellt våld används som vapen i krig. När dessa metoder används systematiskt eller utbredd är det brott mot mänskligheten och i vissa fall folkmord.

FN arbetar varje dag för att förbättra flickors situation i konflikter. En viktig del av detta arbete är FN-principen skyldighet att skydda. Det är ett verktyg som har utarbetats för att skydda civilbefolkningen och förhindra allvarliga brott mot folkrätten.

Diskussionsfråga: Påverkar konflikter flickor annorlunda än pojkar? Varför då?

Källor: <http://www.unfpa.org/swop-2015>

<http://www.unfpa.org/>

<http://www.un.org/en/genocideprevention/early-warning.html>

<https://childrenandarmedconflict.un.org/>

<http://www.un.org/sexualviolenceinconflict/>

<https://fn.se/vi-gor/vi-utbildar-och-informerar/fn-info/vad-gor-fn-2/fns-arbete-for-fred-sakerhet-och-nedrustning/skyldighet-att-skydda/>

<http://www.unwomen.org/en/what-we-do/peace-and-security>

<http://manskligsakerhet.se/2016/02/09/skyldighet-att-skydda-en-metod-for-att-forebygga-och-stoppa-sexuellt-vald-i-konflikter/>

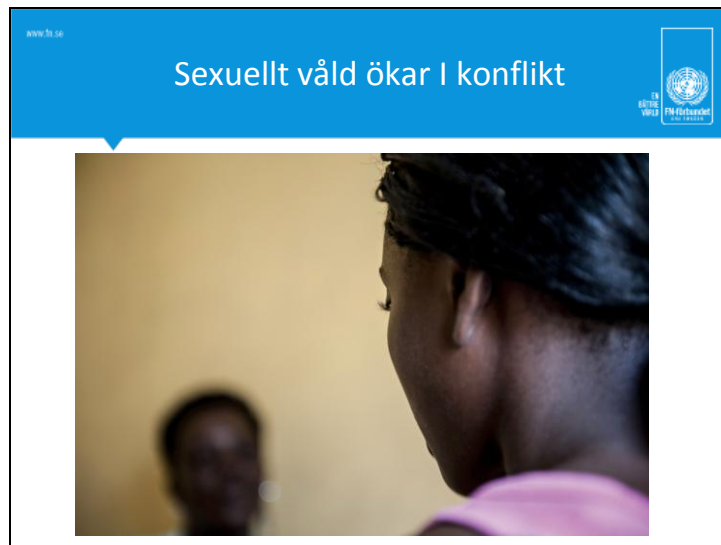
Bild: Foto: UN/Harandane Dicko

Bild 3

I september 2015 antog världens ledare 17 globala mål för hållbar utveckling. Målen handlar om att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga samhällen. Målen ska nås senast 2030 i alla världens länder. Att arbeta för att målen uppnås är viktigt för att stärka flickors situation i konflikter och för att förhindra att konflikter uppstår över huvud taget.

Bild 4

Konflikter leder till en ökning av sexuellt och könsbaserat våld mot flickor. Avsaknad av ett fungerande rättssystem ökar risken för barnäktenskap, våldtäkt och sexuellt utnyttjande, prostitution och trafficking. Sexuellt och könsbaserat våld traumatiserar individer, hindrar utveckling och försvårar fredsprocesser.

Sexuellt våld används i krig för att förnedra och splittra familjer och samhällen, demonstrera makt och tvinga människor på flykt.

I Liberia arbetar FN tillsammans med landets regering mot sexuellt och könsbaserat våld.

Bland annat har rättsväsendet stärkts och en särskild sektion har inrättats inom Liberias polis för skydd av kvinnor och barn.

Mål 16 i Agenda 2030 handlar bland annat om att minska alla former av våld överallt.

Diskussionsfråga: Ofta sker ingen ansvarsutkrävning så som utredningar och rättegång efter våldtäkter, i synnerhet i konflikter. Varför är det så tror ni?

I konflikter försvåras arbetet i domstolar och andra institutioner som arbetar med dessa frågor. Till exempel kan korruptionen förvärras eller så slutar de kanske att fungera över huvud taget. Ofta vill inte poliser utreda våldtäkter eller så tror de inte på berättelserna, men ett av de största problemen är att denna typ av övergrepp är så tabubelagt att de utsatta inte vill eller vågar berätta.

Källor: <http://www.unfpa.org/>

<http://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women>

<http://www.unfpa.org/swop-2015>

<https://childrenandarmedconflict.un.org/effects-of-conflict/six-grave-violations/sexual-violence/>

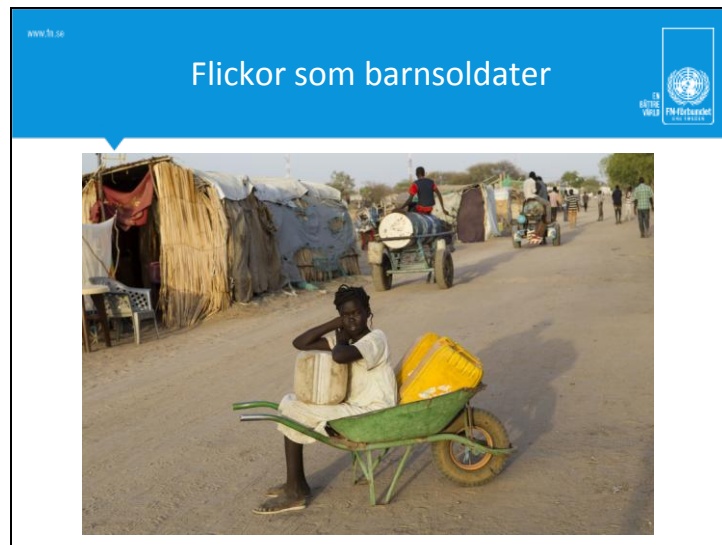
<http://www.un.org/sexualviolenceinconflict/>

<http://www.un.org/en/genocideprevention/early-warning.html>

<http://www.un.org/sexualviolenceinconflict/our-work/key-initiatives/>

Bild: Foto: UN/Staton Winter

Bild 5

Risken för att bli rekryterad som barnsoldat, eller på annat sätt knyts till väpnade grupper, ökar markant under konflikter. Flickor som kidnappas och rekryteras till väpnade grupper blir ofta utsatta för våldtäkt och tvångsgifte. Ibland hålls de som sexslavar för att sedan säljas vidare.

Även efter konflikter är flickor som varit barnsoldater extra utsatta. Våldtäkter och andra övergrepp är starkt förknippade med skam och avståndstagande från familj och samhälle. Många flickor känner sig därför tvingade att stanna i en väpnad grupp. Flickor som tillhört väpnade grupper blir ofta offer för trafficking eller tvingas in i prostitution.

FN:s kontor för barn och väpnad konflikt arbetar för att stoppa användandet av barnsoldater. I Sydsudan har regeringen skrivit under en plan som tagits fram tillsammans med FN för att frigge barnsoldater och förhindra framtida rekrytering av barnsoldater.

Mål 8 i Agenda 2030 handlar bland annat om att förbjuda och stoppa användandet av barnsoldater.

Diskussionsfråga: Ibland glöms flickorna bort när FN och enskilda länder försöker lösa upp väpnade grupper och befria barnsoldater. Varför tror ni att det är så?

De ses inte som kombattanter i den traditionella meningen eftersom de ofta inte är beväpnade, men de är fortfarande i minst lika stort behov av stöd. Ibland släpps de inte fria under förevändningen att de är fruar till soldaterna.

Källor: <http://www.unfpa.org/swop-2015>
<https://childrenandarmedconflict.un.org/>
<https://childrenandarmedconflict.un.org/countries-caac/south-sudan/>

Bild: Foto: UN/Martine Perret

Hållbar fred förutsätter att alla, kvinnor som män, i ett konfliktdrabbat samhälle har möjlighet att delta i freds- och försoningsarbetet. Ändå lämnas kvinnor ofta utanför i fredsförhandlingar. År 2000 antog FN:s säkerhetsråd den banbrytande resolutionen 1325 som handlar om kvinnor, fred och säkerhet.

Resolutionen syftar till att tillvarata kvinnors perspektiv och kompetens i fred- och säkerhetsarbetet. Flickor och kvinnor är inte bara offer som behöver skyddas utan viktiga aktörer i förändringsarbetet för fred. Kvinnors deltagande leder till en mer inkluderande och hållbar fred.

FN arbetar brett för flickors och kvinnors rättigheter och inkludering i fredprocesser världen över. Genom fredliga protester 2003 tvingade tusentals kvinnor i Liberia fram ett fredsavtal och bidrog därmed till att inbördeskriget avslutades.

Mål 5 i Agenda 2030 handlar bland annat om att förändra politik och lagstiftning för att stärka flickors och kvinnors möjligheter och rättigheter.

Diskussionsfråga: Varför ska kvinnor inkluderas i fredsarbetet?

Fred måste skapas tillsammans med dem det berör, precis som att några få västländer inte själva kan bestämma hur fred kan skapas på andra sidan jordklotet så kan en hållbar fred inte skapas utan att ta hänsyn till alla som berörs – både kvinnor och män. Det är också viktigt att kvinnor får vara med på riktigt och göra sin röst hörd, att det inte bara är fruar eller flickvänner till männen i fredsprocesserna eller kvinnor som inte kan något om frågan som får vara med för att det ska se jämställt ut på ytan.

Källor: <http://www.unwomen.org/en/what-we-do/peace-and-security>
<http://www.unwomen.org/en>

Bild: Foto: UN/Emmanuel Tobey

Bild 7

Varje dag gifts tusentals flickor under 18 år bort. Risken för barnäktenskap ökar i konflikt. Familjer som är på flykt, har svårt att skaffa mat för dagen och har en otrygg vardag kan se sig tvingade att gifta bort sina barn för att förbättra familjens ekonomiska situation.

Barnäktenskap förekommer i många länder och är starkt kopplad till fattigdom och ojämlikhet. Traditionen är ett brott mot de mänskliga rättigheterna som kan leda till att flickor tvingas sluta skolan, blir gravida i ung ålder och har begränsade möjligheter i framtiden. Att bli gravid i ung ålder kan vara väldigt farligt och risken för att mamman eller barnet dör är hög.

FN:s befolkningsfond, UNFPA, arbetar för att stoppa barnäktenskap världen över. Flickor och kvinnor i Syrien som har blivit bortgifta får tillgång till så kallade säkra zoner i flyktingläger.

Mål 5 handlar också om att stoppa barnäktenskap till senast år 2030.

Källor:

<https://fn.se/vi-gor/vi-stodjer-viktiga-fn-projekt-i-varlden/flicka/global-situation/sexuell-och-reproduktiv-halsa/>

<http://www.unfpa.org/news/new-study-finds-child-marriage-rising-among-most-vulnerable-syrian-refugees>

Bild: Foto: UNFPA

Bild 8

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, är mänskliga rättigheter. Det innebär att alla har rätt att bestämma över sin egen sexualitet, reproduktion och kropp.

Brist på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är en avgörande orsak till sjukdom och dödsfall bland kvinnor. Många unga kvinnor drabbas av till exempel oönskad graviditet, mödradödlighet, sexuellt överförbara sjukdomar och könsrelaterat våld. De globala målen för hållbar utveckling som världens ledare har enats om anger specifikt att barnäktenskap och könsstympning ska utrotas. Mål 3 i Agenda 2030 handlar bland annat om att alla ska få tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård senast år 2030.

Barnäktenskap innebär att en eller båda som gifter sig är under 18 år. De flesta som drabbas är flickor. Ofta är äktenskap mellan barn inte frivilligt, utan det finns någon form av tvång eller påtryckningar från vuxna, ofta föräldrar. Barnäktenskap leder ofta till många kränkningar av barnets rättigheter, t ex att barnet måste sluta skolan, får mycket begränsad frihet och blir gravid vid väldigt ung ålder. Allt detta riskerar att hålla barnet kvar i fattigdom och utsatthet och innebär dessutom risker kopplade till liv och hälsa. 47 000 flickor beräknas giftas bort varje dag. Var tredje flicka i utvecklingsländer är gift innan de fyllt 18 år.

Kvinnlig könsstympning som förekommer på många håll innebär att man skär bort eller skadar delar av en flickas könsorgan. Ingreppet sker oftast utan bedövning och under primitiva former vilket gör risken stor för infektioner. Det framtida sexlivet blir smärtsamt och förlossningar ofta svåra med risk för dödlig utgång för både mor och barn.

200 miljoner kvinnor och flickor runt om i världen uppskattas blivit könsstympade.

Bedömningar visar att ytterligare 86 miljoner flickor riskerar att drabbas de närmaste 15 åren. Graviditet och förlossning är den näst vanligaste dödsorsaken bland flickor i åldern 15-19 år i utvecklingsländer. 70 000 flickor dör varje år i samband med graviditet eller förlossning. I utvecklingsländerna saknar 13 procent av flickorna i åldern 15-24 år läs- och skrivkunnet.

I konflikter försämras tillgången till SRHR. Hälsovården drabbas hårt när vägar inte längre är säkra, när hälsopersonal måste fly och när mottagningar förstörs.

FN:s befolkningsfond, UNFPA, arbetar för att alla flickor och kvinnor ska ha tillgång till SRHR. I Bangladesh arbetar FN för att flyktingar från Myanmar ska få vård under graviditet och förlossning. De distribuerar preventivmedel och sanitetsprodukter samt ser till att flickor i flyktingläger får hälsovård.

Källor: <http://www.manskligarattigheter.se/sv/de-manskliga-rattigheterna/vilka-rattigheter-finns-det/sexuell-och-reproduktiv-halsa-och-rattigheter-srhr>
<https://fn.se/vi-gor/vi-stodjer-viktiga-fn-projekt-i-varlden/flicka/global-situation/sexuell-och-reproduktiv-halsa/>

Bild: Foto: UNFPA/Prince Nnaymuzzaman

Bild 9

FN:s befolkningsfond, UNFPA inrättades 1969. Idag finns UNFPA representerat i 150 länder, med ett stort antal regionala kontor över hela världen. Befolkningsfondens stöd till olika projekt sker ofta i samarbete med andra organ i FN-systemet.

UNFPA ser till att kvinnor och flickor får den vård de behöver under sin graviditet och förlossning. De distribuerar hygienprodukter till både kvinnor och män, arbetar med att sprida kunskap om könsbaserat våld och skapa opinion för att stoppa det och stödjer ungdomscenter, *safe spaces* för kvinnor och hälsokliniker.

Foto: UN Photo/Martine Perret

Källa:
<http://www.unfpa.org/>

Bild 10

www.fn.se

Engagera dig!

ET
ETHIOPIA
FN-förbundet

- Läs mer på www.fn.se/flicka.
- Gilla *Stoppa barnäktenskap* på Facebook.
- Arrangera en aktivitet för att sprida information om flickors rättigheter.

Var med och engagera er för flickors rättigheter genom att uppmärksamma FN-förbundets projekt Flicka. Projektet stöttar UNFPA:s arbete i Etiopien med att stärka flickors rättigheter och möjligheter. Projektets fokus är att stoppa kvinnlig könsstympning liksom barn- och tvångsäktenskap. Läs mer om projektet på www.fn.se/flicka